

*In the evening the grey
On the Copertje bouw
full of women in furs
On the banks of the river
A chisel
Schubert's Elkönig*

Hanneke Eggels

Nieuwsbrief Hanneke Eggels – januari 2019

Op Het Amsterdams Lyceum

Fay, mijn kleindochter van 13, hield op 10 januari 2019 in de 1^e klas van *Het Amsterdams Lyceum*, het oudste lyceum van Nederland (1917) in Amsterdam Zuid een parmantige spreekbeurt 'over een familielid' óf over 'een gedicht'.

Fay sloeg twee vliegen in 1 klap en koos mijn gedicht '*Rijksmuseum*'. Zij droeg het uit haar hoofd voor met in haar hand mijn bundel '*De weiden van Elske*'.

'Rijksmuseum' staat ook in *Hanneke Eggels*:
(Ne.-Ru.) '*Mir*'. Cour de Culture 2003.

De toekomst van de Neerlandistiek

As je **Fay** zo bezig ziet bij Nederlands op het VWO :

Rooskleurig!

Toch lezen googelende scholieren *schrikbarend* weinig.

Ik heb veel en al twaalf jaar over mijn vak gedacht en er veel tijd in gestopt door erover te publiceren en te debatteren.

Zo heb ik in 2006 over *de toekomst van de Neerlandistiek* een lezing voor de Landelijke Vereniging voor Neerlandistiek gehouden met veel aanbevelingen die gepubliceerd zijn in: *VakTaal, tijdschrift van de landelijke vereniging van neerlandici*. Jrg. 20, nr. 3/4 p.8-10

In 2006 stond mijn column in NRC Handelsblad 'Mondiale canon voor googelende pubers'
In 2009 had ik een subsidie-aanvraag concreet uitgewerkt ingediend bij het Ministerie van Onderwijs
Cultuur en Wetenschappen, onder de titel

"Europese canon Nobelprijswinnaars Literatuur voor excellente pubers in 5^e en 6^e VWO".
Het concept is beschermd als I-depot bij het Merkenbureau voor de Intellectuele Eigendom en ter
overname.

Een citaat uit mijn lezing over de toekomst van de Neerlandistiek in het Academiegebouw van de
Universiteit Utrecht voor mijn vakgenoten van Landelijke Vereniging Voor Neerlandici in 2006:

"Als er nou eens landelijk in de tweede klas VWO gestart wordt met literaire leeskringen (voor de technische organisatie en support van deze groepen kan extern know-how worden ingeroepen van de Stichting Lezen die zich bezighoudt met leesbevordering van de jeugd). Deze succesvolle didactische vorm startte op grote schaal in de openbare bibliotheken bij de Literaire Salon en inmiddels zijn leesclubs op internet en in landelijke dagbladen gemeengoed geworden. In de leeskringen op school wordt de mondiale literaire canon besproken met teksten in opklimmende graad van moeilijkheid en dat betekent dat de vakdocent neerlandistiek wel een veer moeten laten in het overleg met zijn collega's. Onze vakbekwame docent overlegt over de samenstelling van de wereldcanon behalve met zijn collega's vreemde talen, met docenten godsdienst, filosofie, burgerschapskunde en geeft daarbij een deel van zijn moderne Nederlandse literatuur prijs ten gunste van de wereldliteratuur voor de googelende puber. Sociale, maatschappijkritische, filosofische, religieuze en politieke kwesties komen in deze leeskringen aan de orde via wisselende gespreksleiders, leerlingen die zo spelenderwijs de techniek van het begeleiden van een werkgroep gaan beheersen. Van de tweede klas tot aan het eindexamenjaar. Fictie en non-fictie, dichters en dramaturgen, alles komt aan bod. Zodat zijn pupillen kritische lezers worden en een basis gelegd wordt voor een collectief geheugen. De metamorfose gaat pijn doen, want scheppen gaat van au! Een storm van protest zal opsteken van onze commerciële, op marketing en doelgroepen gespitste uitgeverijen, boekhandels en bestsellerauteurs. Bah, wat klinkt dat Russisch!"

Toch is het restaureren en genereren van een collectief geheugen in de ingewikkelde dialoog van schrijver en lezer noodzakelijk. Er zijn mijns inziens maar een paar Nederlandse cultuurdragers die kunnen meelopen in het internationale discours: Erasmus, Spinoza, Busken Huet, Multatuli, Ter Braak en Mulisch, Nooteboom. Geen vrouw nog. Maar zij komt eraan. Het zijn onze vaste sterren. Een vaste ster namelijk, de derde soort van Schopenhauer, is een schrijver die onveranderlijk is; hij staat vast in het firmament en heeft licht uit zichzelf. De invloed van vaste sterren is in de ene tijd net zo groot als in de andere, omdat hun aanblik niet verandert wanneer ons standpunt verandert. Zij behoren niet, zoals de meteoren en dwaalsterren, tot maar 1 sterrenstelsel, maar tot het universum. Maar juist omdat zij zo hoog staan, heeft hun licht meestal jaren nodig voor het de aardbewoners bereikt. Ik hoop zo dat mijn kleinkinderen op school leren zoeken naar vaste sterren en misschien is er dan zicht op een Nederlandse Nobelprijs Literatuur."

In: VakTaal, tijdschrift van de landelijke vereniging van neerlandici.
Jrg. 20, nr. 3/4 p.8-10. 2006.

**ER ZIJN GELUKKIG
NOG RIJKEN
VAN GEEST**

Eind vorig jaar inventariseerde de Koninklijke Academie voor
Wetenschappen samen met de stichting Lezen ideeën over een

Plusprogramma Nederlands

tijdens een discussieavond met experts, wetenschappers en
kunstenaars die het schoolvak Nederlands willen helpen verrijken.
Ik zat gewoon achter mijn schrijftafel in Beesel!

Loesje

Photo: 2008
© 2007/08. All rights reserved. www.loesje.nl

Daarom ga ik nu na wat daar besproken is en of van mijn lang
geleden gepubliceerde voorstellen en ideeën in de discussie nog
iets is teruggekomen. Of de deelnemende organisaties Koninklijke

Academie voor Wetenschappen en de stichting Lezen daar nog wat aan gehad hebben. Of mijn voorstellen hebben geholpen, zodat ik dan op die manier eraan heb kunnen bijdragen om het schoolvak Nederlands te her-ijken.

Als onbezoldigd adviseur!

(Afb.: Szalay Lajos 'Európa'(1950))

Sluiers , muren en hekken van Europa

Ewige Wiederkehr - Als Europa weer wil meetellen op het wereldtoneel doet ze er beter aan haar vrouwelijke macht inzetten bij de stieren Trump, Poetin en Xi!

Grand Hotel Budapest van regisseur Wes Anderson was in 2014 een filmhit. In 2019 prijkt op de bestsellerslijsten de nieuwe roman *Grand Hotel Europa* van Ilja Leonard Pfeiffer. Ik lees alleen maar Nobellaureaten, maar het schijnt ook over de ondergang van Europa te gaan. De beschermde (vaak ook misbruikte) status van *politiek vluchteling* is in Europa veranderd. In 1991 kon Iranier Koushyar Parsi nog over zijn relaas als vluchteling na de val van de Sjah met mij een openbaar gesprek voeren in de Centrale bibliotheek Leiden. Hij was als ingeburgerde wetenschappelijk medewerker Modern Perzisch geworden aan de Universiteit Leiden en vertaalde mijn gedichten, omdat hij in mij een gelijk gestemde ziel vond. Wij traden op bij een Iraans-Nederlandse culturele avond in het Museum voor Volkenkunde in Leiden in 1992. Hij door mijn gedichten in het Perzisch voor te dragen en ik met de door hem in het Nederlands vertaalde Perzische gedichten. Hij publiceerde veel later 7 van mijn gedichten op www.ketabeshear.com van gevluchte Perzen in USA. Ook daar staan hekken en muren om de *politieke status* van vluchtelingen.

Mijn gedicht '*Sluier van Europa*' schreef ik tijdens de oorlog in Joegoslavië op 3 augustus 1993 en ook toen ging het over de ondergang van Europa. Het werd toen in Leiden, mijn Alma Mater, in een poëziewedstrijd van DeBurcht verkozen als beste gedicht. '*Sluier van Europa*' werd in verschillende talen gepubliceerd, **ne du port ru perz**. Maar mijn Zweedse buurvrouw of Hongaarse buurman leest het niet!

Wil je het naadje van de kous weten? Lees het op www.eggels.com onder 'Gedichten'.

Hanneke Eggels' Rapiarium

selecteerde boeken voor haarzelf, een *discriminerende* lezer. En nu voor jou.

Ruim **200 citaten** zijn chronologisch genoteerd. Een apart hoofdstuk bevat **60 quotes** van **Nobellaureaten**. Van Erasmus tot Eskimovrouwtje, van Nobelprijswinnaar Wole Soyinka tot Winny de Pooh, van Nietzsche tot Neruda. Mijn **Rapiarium** brengt jou hopelijk op het idee om net als ik *out of the book* te lezen – en te schrijven.

Verwacht: **Cour de Culture** begin 2019. Je kunt alvast intekenen door mij een mailtje te sturen. Je krijgt dan ook een uitnodiging voor de boekpresentatie.

Rapiarium is een verzameling van door mij, auteur **Hanneke Eggels** voor eigen gebruik, sinds 1980 snel op schrift gezette aantekeningen en citaten.

Ik las *met de pen*, want bij het lezen noteerde ik fragmenten die een bijzondere indruk gemaakt hadden. De inhoud van mijn individuele *notitieboekjes* diende als leidraad voor een geestelijke oefening: **herkauwen met mijn hart**, zodat *in the end* de genoteerde *goede punten en favoriete citaten* mij inspireerden om **zelf schrijver te worden**.

Rapiaria (Latijn: rapere = grijpen, snel opnemen) uit de beweging van de Moderne Devotie bestaan meestal uit broksgewijze verzamelde teksten zonder veel onderlinge samenhang. Dikwijls werden ze geschreven op stukjes papier of perkament of op wastabletten. Dergelijke persoonlijke rapiaria zijn uiteraard **zelden bewaard** gebleven. De meeste die wel zijn overgeleverd zijn waarschijnlijk werkjes

waar de ideeën en fragmenten op een bepaalde manier werden geordend en overgeschreven in een boekje. Heel dikwijls werd het rapiarium van een medebroeder bij diens overlijden vernietigd of met hem begraven, er zijn dus relatief weinig rapiaria bewaard gebleven. Een van de meest bekende rapiaria is het werk **De imitatione Christi** van **Thomas à Kempis** dat bestaat uit een herwerking door de auteur zelf van zijn rapiarium en waarschijnlijk van rapiaria van medebroeders.

Over de auteur: **Hanneke Eggels** was in de jaren negentig oprichter van de landelijke stichting voor leesbevordering **De Literaire Salon** met leeskringen in bibliotheken en daarbuiten. Zij specialiseerde zich in Nobelprijslaureaten Literatuur en publiceerde bij auteursuitgeverij **Cour de Culture** 9 meertalige dichtbundels. Zij was *Peace Poet* voor het Vredespaleis Den Haag. Bestelinformatie: www.eggels.com / www.bol.com / www.amazon.com. Verkrijgbaar bij elke boekhandel.

(Afb.: Omslagontwerp Rapiarium door mijn kleinzoon **Roman** (9 jr.))

Gunnen of grissen in 2018

Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (Iris van Erve)

Benelux Merkenbureau voor de Intellectuele Eigendom

Studentaanhuis (Sjoerd)

Synthese (Onny Schretlen en Nellie Boonen)

Radio Amsterdamfm (Bert van Galen en Leo Willemse)

Centraal Boekhuis /Compact

Beurs Bijzondere Uitgevers Paradiso (Sanne Lohuis)

Stichting Adel in Nederland (John Töpfer)

En hier niet bij name genoemde familie, vriendjes en vriendinnetjes

(foto: Mijn trouwe secretaresse **Olga Rakic** werkt cursistenbestand en -mappen bij in het zenuwcentrum van de landelijke non-profitsstichting **De Literaire Salon**, Leiden 1994)

Gegrist en gegraaid? Had beschermingsfactor 50 gesmeerd! Toch soms verbrand!

Jaaroverzicht 2018 sociale media

In het afgelopen jaar 2018 bezochten **26.848** mensen mijn **website** www.eggels.com incl. www.courdeculture.eu . Het Literatuurmuseum incl. het Kinderboekenmuseum had 111.800 bezoekers!

Mijn maandelijks **nieuwsbrief** gaat naar 500 lezers

Via **LinkedIn** <https://www.linkedin.com/in/hannekeeggels/?originalSubdomain=nl>

heb ik 339 contacten.

Op **facebook** 100 vrienden.

Geheel geen post met lakzegel per postkoets.

(afb.: Lakzegel van wapenvoerder kapitein Johan Eggels op missive aan Prins Maurits, naestleden september 1619)

Almost famous?

Mijn bundels zijn in elke boekhandel en online te bestellen:

www.bol.com

<https://www.amazon.co.uk/Nice-Dutch-Hanneke-Eggels-ebook/dp/B075ZZ4LKH>

<https://www.bruna.nl/boeken/fee-van-limburg-9789491206009>

Een b(l)oeiend Nieuwjaar

